

Яронь Богданна Богданівна, курсант 3 курсу Прикарпатського факультету (м. Івано-Франківськ) НАВС
Науковий керівник: доцент кафедри кримінально-правових дисциплін та оперативно-розшукової діяльності Прикарпатського факультету (м. Івано-Франківськ) НАВС, кандидат юридичних наук, доцент *Габуда А. С.*

ПРОФЕСІЙНЕ СТАВЛЕННЯ ДО ПРАВА ЯК ПЕРЕДУМОВА ПРИЗНАЧЕННЯ СПРАВЕДЛИВОГО ПОКАРАННЯ ЗА НЕЗАКІНЧЕНИЙ ЗЛОЧИН

Ключовими елементами регламентації кримінальної відповідальності за незакінчений злочин постають питання караності діяння та призначення покарання за вчинення незакінченого злочину. Обґрунтованість такої регламентації основоположними принципами кримінально-правового регулювання, зокрема справедливістю, законністю, рівністю, гуманністю тощо, значною мірою залежить від того, наскільки норми закону про кримінальну відповідальність щодо караності та призначення покарання за незакінчений злочин відповідають особливостям та сутності незакінченого злочину як такого, його правовій природі.

Щодо правової природи незакінченого злочину, то вона виражається у двох аспектах, а саме: 1) незакінчений злочин є самостійним злочином, у власному розумінні цього поняття, який характеризується перерваністю діяння щодо реалізації злочинного наміру, яка відтак, є неповною (об'єктивно) та невдалою (суб'єктивно). Як слушно вказує А. П. Козлов, соціальна і правова сутність незакінченого злочину визначена тим, що він через свої об'єктивні та суб'єктивні властивості в тій чи іншій мірі віддалений від закінченого злочину [1, с. 15]; 2) незакінчений злочин перебуває у визначеному (тобто чітко вираженому) співвідношенні із аналогічним закінченим злочином. Зокрема, ця співвідносність проявляється у тому, що суспільна небезпека незакінченого злочину завжди менша (нижча за рівнем), порівняно із суспільною небезпекою аналогічного закінченого злочину. А це, у свою чергу, означає,

що за вчинення незакінченого злочину повинна наставати менш сувора кримінальна відповідальність, ніж за аналогічний закінчений злочин.

Якщо проаналізувати норми, передбачені частинами 2 і 3 ст. 68 КК України, то можна простежити, що вони вирішують питання співвідносності незакінченого та аналогічного закінченого злочину лише у випадку вчинення названих злочинів, які за всіма своїми обставинами підлягають найсуворішому покаранню [2].

Однак, ці правила абсолютно не виконують такого завдання, якщо незакінчений та аналогічний закінчений злочин за наявності усіх інших рівних умов не заслуговуватимуть найсуворішого покарання, або ж, навпаки, заслуговуватимуть найбільш м'якого покарання. Так, вироком Старосамбірського районного суду Львівської області від 26.03.2015 р. (Справа № 1322/3/15) особу було визнано винною у вчиненні злочину, передбаченого ч. 3 ст. 368 КК України, та призначено їй покарання у виді позбавлення волі строком у п'ять років з позбавленням права протягом трьох років займати посади, пов'язані з виконанням адміністративно-господарських та організаційно-розпорядчих функцій, без конфіскації належного їй майна. На підставі ст. 75 КК України від реального відбування основного покарання цю особу було звільнено. Як зазначено у мотивувальній частині вироку, обираючи покарання, суд враховував серед іншого, зокрема, ступінь тяжкості вчиненого злочину [3].

Як бачимо, суд у цьому випадку, призначив особі за вчинення закінченого злочину найбільш м'яке основне покарання, з числа передбачених у санкції ч. 3 ст. 368 КК України (прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою). А виходячи із положень ч. 2 ст. 68 КК України та встановленої верхньої межі санкції ч. 3 ст. 368 КК України на рівні позбавлення волі строком у 10 років, стає очевидним, що при притягненні цієї ж особи до кримінальної відповідальності, наприклад, за готування до цього ж таки злочину, їй було б призначено точно таке ж основне покарання, і не виключено, що й таке ж і додаткове. Відтак, виходить, що ступінь тяжкості вчиненого

злочину у таких випадках не відіграє жодного значення, що, абсолютно неправильно та несправедливо.

Отже, підсумовуючи вищевикладене, необхідно наголосити, що регламентація правил призначення покарання за незакінчений злочин повинна врахувати два критерії:

1. Вчинення особою незакінченого злочину слід визнавати самостійною підставою для притягнення винного до кримінальної відповідальності та призначення покарання.

2. За незакінчений злочин межі кримінальної відповідальності у порівнянні із аналогічним закінченим злочином повинні бути менш суворі.

Список використаних джерел

1. Козлов В. М. Проблеми призначення покарання / В. М. Козлов. – М. : Форум, 2013. – 592 с.

2. Кримінальний кодекс України [Електронний ресурс] : Закон України від 5 квіт. 2001 р. № 2341-III. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2341-14/page3>. – Назва з екрана.

3. Вирок Старосамбірського районного суду Львівської області від 26 берез. 2015 р. [Електронний ресурс] / Справа № 1322/3/15. – Режим доступу: <http://reyestr.court.gov.ua>. – Назва з екрана.